

Spauda ir informacija

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 102/11

2011 m. spalio 4 d., Liuksemburgas

Sprendimas byloje C-403/08 ir C-429/08

Football Association Premier League ir kt. prieš QC Leisure ir kt.

Karen Murphy prieš Media Protection Services Ltd

Futbolo rungtynių retransliavimo licencijų sistema, pagal kurią transliuotojams suteikiamas teritorinis išimtinumas valstybėje narėje ir pagal kurią televizijos žiūrovams draudžiama žiūrėti šias programas naudojant dekoderio kortelę kitose valstybėse narėse, prieštarauja Sąjungos teisei

Futbolo rungtynėms, apimančioms saugomus kūrinis, rodyti kavinėse-restoranuose reikalingas šių kūrinių autorius leidimas

Football Association Premier League (toliau – FAPL) valdo *Premier League*, pagrindinį profesionalaus futbolo čempionatą Anglijoje, ir parduoda šio čempionato rungtynių televizijos transliavimo teises. Taikydama atviro konkurso procedūrą, ji suteikia transliuotojams išimtinę teisę tiesiogiai transliuoti *Premier League* rungtynes teritoriniu pagrindu. Kadangi teritorinis pagrindas paprastai atitinka vieną valstybę narę, televizijos žiūrovai gali žiūrėti tik tas rungtynes, kurias transliuoja valstybėje narėje, kurioje jie nuolat gyvena, įsisteigę transliuotojai.

Siekiant apsaugoti tokį teritorinį išimtinumą ir neleisti visuomenei priimti transliacijas už atitinkamos valstybės narės ribų, kiekvienas transliuotojas su FAPL sudaryta licencine sutartimi įsipareigoja užkoduoti savo palydovinį signalą ir jį, užkoduotą, perduoti palydovu tik tiems teritorijoje esantiems abonementams, kurie priskirti šiam transliuotojui. Todėl licencine sutartimi draudžiama transliuotojams tiekti dekoderių korteles asmenims, norintiems žiūrėti jų programas už valstybės narės teritorijos, kuriai licencija suteikta, ribų.

Ginčai šiose bylose susiję su bandymais apeiti šį išimtinumą. Kai kurios kavinės-restoranai iš tiesų pradėjo Jungtinėje Karalystėje naudoti Graikijos transliuotojų Graikijoje nuolat gyvenantiems abonementams išduotas užsienio dekoderių korteles tam, kad galėtų gauti prieigą prie *Premier League* rungtynių. Jie įsigyja korteles ir aparatą iš platintojo palankesne kaina, nei prašo *Sky*, teisių transliuoti Jungtinėje Karalystėje turėtoja.

Manydama, kad tokia veikla keliama grėsmė televizijos transliavimo teisių išimtinumui ir šių teisių vertei, FAPL bando tam užkirsti kelią teisminiu būdu. Pirmoji byla (C-403/08) susijusi su FAPL pareikštu civiliniu ieškiniu kavinėms-restoranams, rodžiusiems *Premier League* rungtynes naudojant Graikijos dekoderių korteles, ir tokių dekoderių kortelių šioms kavinėms-restoranams tiekėjams. Antros bylos (C-429/08) užuomazgos pradėtos iškėlus baudžiamąją bylą Karen Murphy, baro, kuriame buvo rodomos *Premier League* rungtynės naudojant Graikijos dekoderio kortelę, savininkei. Abejose šiose bylose *High Court* (Jungtinė Karalystė) pateikė Teisingumo Teismui kelis klausimus dėl Sąjungos teisės aiškinimo.

Šiandien priimtame sprendime Teisingumo Teismas konstatuoja, kad **nacionalinės teisės aktai, draudžiantys importuoti, parduoti ar naudoti užsienio dekoderių korteles, prieštarauja laisvam paslaugų teikimui ir negali būti pateisinami** nei intelektinės nuosavybės teisių apsaugos tikslu, nei tikslu skatinti visuomenę lankyti futbolo stadionuose.

Kalbant apie galimybę pateisinti tokį apribojimą tikslu apsaugoti intelektinės nuosavybės teises, Teisingumo Teismas pažymi, kad FAPL negali remtis autoriaus teise į *Premier League* rungtynes, nes šie sporto renginiai negali būti laikomi paties autoriaus intelektinės veiklos rezultatu, taigi ir „kūriniais“, kaip jie suprantami pagal Sąjungos autorių teisę.

Be to, net tuo atveju, kai nacionalinė teisė sporto renginiams suteikia panašią apsaugą, – o tai iš principo suderinama su Sąjungos teise – draudimu naudoti užsienio dekoderių korteles viršijama tai, kas yra būtina siekiant užtikrinti atlyginimą nagrinėjamų teisių turėtojams.

Šiuo klausimu Teisingumo Teismas pažymi, viena vertus, kad apskaičiuojant tokį tinkamą atlyginimą, galima atsižvelgti į faktinį ir potencialų žiūrovų skaičių tiek transliavimo valstybėje narėje, tiek bet kurioje kitoje valstybėje narėje, kurioje programos priimamos, ir todėl nėra būtina riboti laisvą paslaugų judėjimą Sąjungos viduje. Kita vertus, priedais, kuriuos moka televizijos kanalai siekdami užsitikrinti visišką teritorinį išimtinumą, viršijama tai, kas būtina siekiant užtikrinti tinkamą atlyginimą teisių turėtojams, nes tokia praktika gali lemti dirbtinį kainų skirtumą atskirtose nacionalinėse rinkose. Todėl toks padalinimas ir toks dirbtinis kainų skirtumas nesuderinami su pagrindiniu Sutarties tikslu – įgyvendinti vidaus rinką.

Vadovaujantis analogiškais motyvais, **išimtinų licencijų sistema taip pat prieštarauja Sąjungos konkurencijos teisei, jei licencinėmis sutartimis draudžiama tiekti užsienio dekodavimo korteles žiūrovams, norintiems žiūrėti programas ne valstybėje narėje, kurios atžvilgiu išduota licencija.**

Žinoma, Sąjungos konkurencijos teisė iš principo nedraudžia viena licencija suteikti teisių turėtoji išimtinę teisę nustatyti laikotarpiu transliuoti per palydovą saugomą objektą tik vienoje transliavimo valstybėje narėje ar keliose valstybėse narėse (138). Tačiau licencinės sutartys neturi drausti transliuotojams teikti visas tarpvalstybines paslaugas, susijusias su nagrinėjamomis sporto rungtynėmis, nes tokia sutartis leistų suteikti kiekvienam transliuotojui visišką teritorinį išimtinumą zonoje, kurią apima jo licencija, taip panaikintų bet kokią konkurenciją tarp skirtingų transliuotojų minėtų paslaugų srityje ir taip padalintų nacionalines rinkas pagal nacionalines sienas.

Galiausiai, dėl klausimų, pateiktų dėl Direktyvos dėl autorių teisių¹ išaiškinimo, Teisingumo Teismas visų pirma pažymi, kad tik kūrinio pradžios video epizodai, *Premier League* himnas, iš anksto įrašyta video medžiaga, kurioje parodomi vėliausių *Premier League* rungtynių įdomiausi momentai, ir įvairi grafika gali būti laikoma „kūriniu“ ir todėl saugoma autorių teisių. Tačiau pačios rungtynės nėra kūriniai, kuriems taikoma tokia apsauga.

Tai nurodęs Teisingumo Teismas nusprendė, kad **programų, apimančių saugomus kūrinius, kaip antai kūrinio pradžios video epizodai ar *Premier League* himnas, transliavimas kavinėje-restorane yra „viešas paskelbimas“**, kaip tai suprantama pagal Direktyvą dėl autorių teisių, **kuriam būtinas kūrinio autoriaus leidimas**. Kai kavinė-restoranas transliuoja šiuos kūrinius visuomenei, esančiai šioje įstaigoje, kūriniai perduodami papildomai visuomenei, į kurią autoriai, išduodami leidimą transliuoti jų kūrinius, neatsižvelgė.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

---

¹ 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo (OL L 167, p. 10; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 230).